

Foto på tussilago: Gert Olsson/Scandinav

2021-05-03 09:28 CEST

Rekordmånga vårtecken i Vårkollen 2021

Under Valborgshelgen genomfördes Vårkollen för sjunde året i rad. Nästan 12 000 observationer av tussilago, blåsippa, vitsippa, sälg, björk och hägg rapporterades in från ungefär 2 300 medborgarforskare. Intresset för att rapportera vårtecken på Valborg har aldrig varit större! Blomningen respektive lövsprickningen (björk) har kommit ungefär lika långt norrut i år som vid tidigare Vårkollar, men jämfört med observationer som gjordes för 100 år sedan har de kommit en bra bit längre norrut.

Under Valborgshelgen genomförde Svenska Botaniska Föreningen tillsammans med forskare vid Sveriges lantbruksuniversitet Vårkollen för

sjunde gången. Vårkollen är ett medborgarforskningsprojekt där forskare analyserar data om vårtecken som frivilliga har rapporterat in. Tanken är att få en ögonblicksbild av hur långt våren kommit i landet, så att man kan se om och hur vårens ankomst påverkas av klimatförändringar.

– Vi är glada att vi har ett stadigt ökat intresse för att vara medborgarforskare och delta i Vårkollen. Vi hoppas så klart att detta ska bidra till ett ökat engagemang för våra vilda växter och vad som händer med dem i ett förändrat klimat, säger Mora Aronsson, ordförande för Svenska Botaniska Föreningen.

Under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet fanns en liknande verksamhet, vilket gör att Vårkollens resultat kan jämföras med hur det såg ut vid Valborg för hundra år sedan. Till exempel var det normalt att björkarnas lövsprickning startade precis vid Valborg i allra sydligaste Skåne. Vårkollen visar att lövsprickningen numera når ända upp till den naturliga Norrlandsgränsen till 1 maj. På samma sätt hade sälgen börjat blomma i hela Götaland och Svealand vid Valborg, enligt den historiska databasen, men i år har sälgen påbörjat sin blomning långt upp i Norrland, undantaget nordligaste delarna och fjällen. I fjol var den t.o.m. överblommad ända upp till Mälardalen, men tack vare den kyliga avslutningen av april blommar sälgen fortfarande, åtminstone på Småländska höglandet. I fjol hade också häggen, som tidigare började blomma först i mitten av maj i sydligaste Skåne, börjat blomma i delar av Götaland och Svealand, men i år är det bara längst ut på väst- och sydkusten som häggen har börjat visa tecken på blomning. De tidigare Vårkollarna visar dock att häggens blomning i medeltal inte startar förrän efter 1:a maj i Sydsverige, som i år.

– Även om vi har forskningsresultat som visar att lövsprickningen hos björk och blomningen hos vårblommande arter har tidigare lagts ett par veckor sedan 1900-talets början, vet vi att olika arter kommer att påverkas på olika sätt av klimatförändringen. Nu börjar vi skönja vad som är det nya ”normala”, men också att vårvädret enskilda år ställer till det, så att avvikelserna kan bli avsevärda, säger Ola Langvall vid Sveriges lantbruksuniversitet och samordnare för Svenska fenologinätverket.

I år har det varit väldigt tydligt hur olika våra arter reagerar på olika väderförhållanden under våren. De tidiga arterna, såsom tussilago, blåsippa, vitsippa och sälg kom tidigt i blom tack vare en långvarig mild vår, medan björkens lövsprickning och häggblomningen, som är lite senare i starten, inte

hann få tillräckligt med värme för att hinna slå ut innan den kyliga avslutningen av april inleddes och hela processen för att komma till lövsprickning respektive blomning stannade av. Vi ser också att de tidigblommande arterna fortfarande blommar i stora delar av landet, även om de började blomma för flera veckor sedan.

Mer information

- Nedan finns länkar till kartbilder, som presenterar en analys av årets Vårkollen-rapporter (färgade prickar). I samma kartor finns datumlinjer, som visar när respektive art i medeltal började blomma enligt de historiska data som samlades in under perioden 1873–1920. De grå nyanserna i bakgrunden på kartan visar hur Vårkollens observationer såg ut i medeltal under de fem årens Vårkollar 2015-2019. För mer information om detta och Svenska fenologinätverket, kontakta Ola Langvall.
- På www.varkollen.se presenteras alla observationer som skickats in utan filtrering. Analyserna är gjorda på ett urval av högre kvalitet.
- Vårkollens folder kan laddas hem på www.varkollen.se/filessharing/varkollen.pdf
- Illustrationer av Vårkollens prioriterade arter och Vårkollens signaturbild kan laddas ned som zip-fil [<http://tinyurl.com/zdbdt72>]. Illustrationerna är fria att använda och kommer från: Lindman, C. A. M. 1917-1926: Bilder ur Nordens flora, tredje uppl. Wahlström & Widstrand. För tussilago-fotografiet ska "Foto: Gert Olsson/Scandinav" anges.

Kontaktpersoner

Svenska botaniska föreningen (www.svenskbotanik.se)

Mora Aronsson, mora.aronsson@svenskbotanik.se, 072-512 10 43

Moa Pettersson, moa.pettersson@svenskbotanik.se, 070-923 66 76

SLU, samordnare för Svenska fenologinätverket (www.naturenskalender.se,
www.varkollen.se)

Ola Langvall, ola.langvall@slu.se, 070-600 52 26

Vårkartor

Här kan de olika kartorna för respektive växtart laddas ned. Kartorna får användas fritt i artiklar om Vårkollen 2021. Ange källa: SLU/Ola Langvall

- [Björk](#)
- [Blåsippa](#)
- [Hägg](#)
- [Sälg](#)
- [Tussilago](#)
- [Vitsippa](#)

Kontaktpersoner

David Stephansson

Presskontakt

Presskontakt

Forskningsinformation

David.Stephansson@slu.se

018-67 14 92

072-511 69 90